

Dan inovacij Adria 2019 je potekal 23.10.2019 v Portorožu, Slovenija. Dogodka se je udeležilo preko 90 deležnikov iz JV Evrope in ostalih delov Evrope.

Dan inovacij Adria 2019

V ORGANIZACIJI REGIONALNEGA CENTRA ADRIA (RC ADRIA) V SODELOVANJU Z GOSPODARSKO ZBORNICO SLOVENIJE (GZS), JE 23. OKTOBRA 2019 POTEKAL DAN INOVACIJ ADRIA 2019, Z NASLOVOM »INOVACIJE NA PODROČJU PRIMARNIH IN SEKUNDARNIH SUROVIN V JUGOVZHODNI EVROPI«. DOGODKA SE JE UDELEŽILO VEČ KOT 90 DELEŽNIKOV IZ RAZISKOVALNIH INŠTITUCIJ, INDUSTRIJE, UNIVERZ, VLADNIH SLUŽB, IN ZAGONSKIH PODJETIJ IZ JV EVROPE (SLOVENIJE, HRVAŠKE, BOSNE IN HERCEGOVINE, SRBIJE, KOSOVA, SEVERNE MAKEDONIJE, ALBANIJE) IN OSTALIH DELOV EVROPE (BELGIJE, AVSTRIJE, NEMČIJE IN MADŽARSKE).

TEKST // Mateja Košir, Alenka Mauko Pranjčič, Ana Mladenovič, Kim Mezga, Petra Vrhovnik, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Laboratorij za kamen, agregat in reciklirane materiale

FOTO // Arhiv ZAG

RC Adria, katerega ustanovni partnerji so Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG), Geološki zavod Slovenije (GeoZS) in Univerza v Zagrebu, Rudarsko-geološko-naftna fakulteta (RGNF), deluje v okviru Evropskega inštituta za inovacije in tehnologije (EIT), skupnosti za surovine EIT RawMaterials (EIT Surovine) kot lokalno vozlišče za Slovenijo, Hrvaško in države Zahodnega Balkana. Dogodek so odprli slavnostni govorniki: mag. Bojan Kumer, državni sekretar Ministrstva za infrastrukturo, dr. Miloš Bavec, direktor Geološkega zavoda Slovenije in doc. dr. Aleš Žnidarič, direktor Zavoda za gradbeništvo Slovenije.

Delovanje EIT in njegovih osmih skupnosti znanja in inovacij (poleg EIT Surovine so to še skupnosti Klimatske spremembe, Digitalizacija, Hrana, Zdravje, Energija, Proizvodnja in Urbana mobilnost) je predstavila dr. Romana Jordan, članica upravnega odbora EIT. Dr. Markus Klein (vzhodni kolokacijski center EIT Surovine) je predstavil skupnost in podpome programe za spodbujanje podjetništva in možnosti vključitve v EIT Jumpstarter, Start-up and SME Booster in RawMaterials Accelerator. Poseben poudarek je bil na t.i. Lighthouse programu Trajnostno izkoriščanje in oskrba surovin, ki bo v prihodnjih letih imel ključno vlogo pri vzpostavljanju trajnostnih in inovativnih rešitev na področju raziskovanja in pridobivanja surovin v Evropi. Dr. Aleš Ugovšek (GZS) je predstavil trenutno stanje inovativnosti v Sloveniji in letošnje nagrajence

za najboljše inovacije, ki jih vsako leto izbere Gospodarska zbornica Slovenije. Oceane Peiffer-Smadja (Evropska komisija) je predstavila možnosti vključevanja podjetnikov v program EREK (Evropski center znanja za surovinsko učinkovitost) in njihov program.

Primarne surovine

Sledil je sklop predavanj s fokusom na primarne surovine. Tina Benda (GeoZS) je predstavila mineralni potencial Zahodnega Balkana, ki ga s partnerji proučujejo v projektu RIS RESEERVE, doc. dr. Emir Sudžuka (Sudžuka & Co) pa pravne vidike izkoriščanja surovin v Bosni in Hercegovini. Dr. Milana Karajčić (Magnet Ljubljana) in g. Kiril Kuznetsov (Sij Elektrode) sta izpostavila potrebe industrije in izzive na področju dobave ključnih surovin za proizvodnjo trajnih magnetov in elektrod.

Sekundarne surovine

Zadnji sklop predavanj je bil posvečen sekundarnim surovinam, s pregledom metod mineralnega procesiranja in ekstrakcije sekundarnih surovin iz deponij v Jugovzhodni Evropi (doc. dr. Uroš Herlec, TH Mining in doc. dr. Gašper Tavčar, IJS). Dr. Alenka Mauko Pranjčič je predstavila pristop "nič odpadkov" pri recikliranju rudarskih in industrijskih odpadkov, ki lahko predstavljajo pomemben vir surovin za gradbeništvo, potem ko izločimo ekonomske in kritične surovine. Dr. Karl Vrancken (VITO,

Belgija) je predstavil primere dobrih praks implementacije krožnega gospodarstva v Belgiji, dr. Richard Gloaguen (Helmholtz Institut Freiberg, Nemčija) pa napredne metode raziskav primarnih in sekundarnih nahajališč surovin. Dr. Darina Štyriaková, direktorica start-up podjetja Ekolive, ki ga je podprl EIT RawMaterials v okviru programa EIT RawMaterials Accelerator, je predstavila inovativno tehnologijo bioekstrakcije.

Delavnica

V sklopu konference sta bili izvedeni dve delavnici, ena izmed njih kot delavnica ozaveščanja projekta RIS-RECOVER Regionalna inovacijska shema za ekstrakcijo kritičnih surovin po principu »brez odpadkov«. Delavnice se je udeležilo 25 deležnikov iz raziskovalnih inštitucij, industrije in univerz iz držav Jugovzhodne Evrope. Udeleženci so v skupinah razpravljali o političnih, ekonomskih, družbenih, tehnoloških, okoljskih in zakonodajnih vidikih izkoriščanja sekundarnih surovin v državah JV Evrope. Vse skupine so v povzetkih njihovih razprav izpostavile ključno vlogo prepoznavanja nujnosti surovin v vsakdanjem življenju, splošnega sprejemanja rudarskega in metalurškega sektorja, ter vpeljavo novih tehnologij, ki lahko rešujejo problem starih deponij preko uspešnih krožnih poslovnih modelov pridobivanja sekundarnih surovin in zmanjšanja okoljskih vplivov na področju JV Evrope. ■

Na vprašanja udeležencev so odgovarjali Sibila Borojevič Šoštarčič (UNIZG-RGNF), Urša Šolc (GeoZS), Alenka Mauko Praanjčič (ZAG), Markus Klein (EIT RawMaterials), Richard Gloaguen (HZDR), Karl Vrancken (VITO) in Darina Štyriaková (EKOLIVE). Panelno diskusijo je vodil Aleš Ugovšek (GZS).